
Y CABINET DYDD MAWRTH, 24 HYDREF 2017

Yn bresennol-

Y Cynghorwyr: Dyfrig L. Siencyn, Mair Rowlands, Craig ab Iago, Gareth Wyn Griffith, Peredur Jenkins, Dafydd Meurig, Dilwyn Morgan, W. Gareth Roberts, Gareth Thomas a Ioan Thomas

Hefyd yn bresennol- Dilwyn Williams (Prif Weithredwr), Morwena Edwards (Cyfarwyddwr Corfforaethol), Iwan Trefor Jones (Cyfarwyddwr Corfforaethol), Dafydd Edwards (Pennaeth Cyllid), Iwan Evans (Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol)

Eitem 3: Dafydd Gibbard (Uwch Reolwr Eiddo Corfforaethol), Llyr Beaumont Jones (Uwch Reolwr Economi a Chymuned), Dafydd Wyn Williams (Pennaeth Amgylchedd).

Eitem 6: Catrin Thomas (Uwch Reolwr Dysgu Cymunedol), Sioned Williams (Pennaeth Adran Economi a Chymuned)

Eitem 7 a 8: Garem Jackson (Pennaeth Adran Addysg (Dros Dro)), Hedd Tomos (Rheolwr Rhaglen Moderneiddio Addysg), Debbie Anne Jones (Swyddog Addysg Ardal (Dros Dro))

Eitem 9: Gareth Jones (Uwch Reolwr Gwasanaeth Cynllunio), Rhun ap Iwan (Uwch Gyfreithiwr)

1. YMDDIHEURIADAU

Croesawyd Aelodau'r Cabinet a Swyddogion i'r cyfarfod.
Ni dderbyniwyd unrhyw ymddiheuriadau.

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Datganwyd buddiant gan y Cynghorwyr canlynol:

Cyng. Ioan Thomas ar gyfer eitem 3 gan ei fod yn Gadeirydd Ymddiriedolaeth yr Harbwr.

Cyng. W. Gareth Roberts ar gyfer eitem 6 gan fod ei fab yng nghyfraith yn gweithio i'r Gwasanaeth Ieuencid.

Cyng. Dilwyn Morgan ar gyfer eitem 7 gan fod ei wŷr yn mynychu Ysgol Bro Tegid.

Roeddent i gyd yn fuddiant oedd yn rhagfarnu a bu iddynt adael y cyfarfod ar gyfer yr eitemau.

3. MATERION BRYD

Roedd un eitem bryd i'w drafod.

GORSAF REILFFORDD UCHELDIR CYMRU, CAERNARFON

Cyflwynwyd yr eitem gan Cyng. Dafydd Meurig

PENDERFYNIAD

1. Yn ddarostyngedig i 2 a 3 isod awdurdodi'r Uwch Reolwr eiddo mewn ymgynghoriad â'r Pennaeth Gwasanaeth Cyfreithiol a'r Pennaeth Cyllid i ildio'r gwaharddiad a chyfyngiadau ar werthu bwyd a man werthu yn Les Safle Gorsaf Rheilffordd Ucheldir Cymru, Caernarfon.
2. Fod y premiwm llawn i'w gyfrifo yn unol â thelerau'r Les yn daladwy gan y cwmni am y caniatâd.
3. Dirprwyo'r hawl i'r Uwch Reolwr Eiddo mewn ymgynghoriad â'r Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a'r Pennaeth Cyllid i gytuno cynllun talu dros gyfnod rhesymol gyda'r tenant petai angen.

TRAFODAETH

Cyflwynwyd yr adroddiad gan nodi fod y Cwmni Rheilffordd Ucheldir Cymru yn dal lle cyn o dir ar ffordd Santes Helen, Caernarfon ers 1999, ar brydles gan y Cyngor am gyfnod o 1,000 o flynyddoedd. Roedd y brydles wedi ei roi er mwyn caniatáu i'r cwmni ddatblygu rheilffordd o Gaernarfon i Dinas, gan ddefnyddio'r lle cyn i greu'r orsaf yng Nghaernarfon.

Mae cymal penodol yn y brydles yn mynnu nad oes hawl gan y cwmni i werthu bwyd a diod ar y safle heb gael caniatâd penodol gan y Cyngor ac y byddai taliad pellach yn daladwy gan y tenant os fyddai'r Cyngor yn fodlon rhoi caniatâd o'r fath. Mae mecanwaith manwl yn y brydles yn amlinellu sut y byddai'r taliad yn cael ei gyfrifo.

Mae cais wedi dod gan y cwmni yn gofyn i'r Cyngor i beidio â hawlio'r ffi sy'n ddyledus o dan y brydles am ganiatâd o'r fath ac felly hepgor y swm unwaith ac am byth.

Ystyriwyd y mater yma yn fater brys oherwydd gofynion amserlennu prosiect ac yn unol a pharagraff 7.25.2 o Gyfansoddiad y Cyngor a gyda chaniatâd Cadeirydd y Cyngor mae'r penderfyniad yn cael ei eithrio o'r drefn galw i mewn ac yn dod i rym ar dyddiad y cyfarfod a'r penderfyniad

4. MATERION YN CODI O DROSOLWG A CHRAFFU

Nid oedd unrhyw faterion yn codi o drosolwg a chraffu.

5. COFNODION CYFARFODYDD A GYNHALWYD AR MEDI 19 A HYDREF 3

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion cyfarfodydd y Cabinet a gynhaliwyd ar y 19 Mecs a 3 Hydref, 2017, fel rhai cywir.

6. AIL FODELU'R GWASANAETH IEUENCTID

Cyflwynwyd yr eitem gan Cyng. Craig ab Iago

PENDERFYNWYD

Derbyniwyd yr adroddiad ac yn awdurdodi Pennaeth Economi a Chymuned i gynnal ymgynghoriad ar ffurf y Gwasanaeth Ieuenctid i'r dyfodol, gan adnabod Opsiwn 3 fel yr opsiwn a ffafrir.

TRAFODAETH

Cyflwynwyd yr adroddiad a nodwyd eu bod gofyn am ganiatâd i ymgynghori ar y model sy'n cael ei ffafrio. Pwysleisiwyd ers Her Gwynedd fod yr adran wedi bod yn ymgysylltu a plant a phobl ifanc. Esboniwyd mai opsiwn tri sy'n cael ei ffafrio gan y bobl ifanc gan ei fod yn rhoi darpariaeth deg i bob person ifanc ar draws y sir.

Nodwyd fod cau clybiau yn digwydd ar hyn o bryd ac mae hyn o ganlyniad i broblemau recriwtio staff. Bydd opsiwn tri yn rhoi cyfle i greu swyddi ond rhai llawn amser a fydd yn rhoi cyfle i'r staff ddatblygu'r gwasanaeth.

Sylwadau yn codi o'r drafodaeth

- O drafodaeth a Phobl Ifanc nodwyd nad oedd y gwasanaeth yn ymateb i anghenion y bobl ifanc. Nodwyd fod angen i'r gweithiwr ieuenctid fod ar gael yn ystod y dydd. Pwysleisiwyd fod angen datblygu y defnydd o dechnoleg.
- Holwyd beth fydd rôl y trydydd sector yn ffurf y gwasanaeth newydd sy'n mynd i ymgynghoriaeth - nodwyd mai'r realiti yw nad oes cymaint arian a bod angen bod yn deg a'r mudiadau sy'n derbyn a ddim yn derbyn arian. Mae trafodaethau wedi bod gyda'r mudiadau trydydd sector. Yn ychwanegol nodwyd fod blaenoriaethau yn mynd i fod ar anghenion y bobl ifanc ac os bydd opsiwn tri yn cael ei dderbyn yn dilyn ymgynghoriad, y bydd y trydydd sector yn cael ei gomisiynu i drafod meysydd penodol o'r gwasanaeth. Bydd hyn yn sicrhau fod arbenigedd yn cael ei ddefnyddio er mwyn cyfarch blaenoriaethau'r bobl ifanc.
- Pwysleisiwyd ei bod yn bwysig fod pob person ifanc yn y sir yn cael yr un gwasanaeth ble bynnag y maent yn byw.

Trafodwyd yr ymgynghoriad sydd am fod ar lein ond nodwyd yn glir na fydd neb yn cael ei gau allan a bydd ymgynghoriadau yn cael ei gynnal mewn dulliau gwahanol er mwyn sicrhau fod pawb yn cael y cyfle i leisio barn

7. DYFODOL DARPARIAETH ADDYSG YN NALGYLCH Y BALA

Cyflwynwyd yr eitem gan y Cyng. Gareth Thomas

PENDERFYNWYD

I gynnal ymgynghoriad statudol yn unol ar Adran 48 Deddf Safonau Ysgolion (Cymru) 2013, yn nalgylch Y Berwyn ar y model a ffafrifir, sef cynnig i gau ysgolion Beuno Sant, Bro Tegid ac Ysgol y Berwyn yn nhref y Bala, a sefydlu Campws Dysgu 3-19, cyfrwng Cymraeg, statws Cymunedol ar safle presennol Ysgol y Berwyn yn weithredol o fis Medi 2019.

TRAFODAETH

Cyflwynwyd yr adroddiad gan nodi ar 27 Mehefin 2017 y bu i'r Cabinet benderfynu tynnu'r cais i sefydlu Campws Dysgu 3-19 Gwirfoddol a Reolir (VC Eglwys yng Nghymru yn ei ôl, a gofyn am adroddiad pellach i gyflwyno model amgen ar gyfer ymgynghoriad sy'n cyfarch a chyd-fynd a gofynion yr Achos Busnes. Drwy ddilyn y camau statudol y cam nesaf yw'r ymgynghoriaeth.

Mae rhag-ymgyngoriaeth wedi ei gynnal gyda'r Eglwys yng Nghymru a nodwyd mai anghenion disgyblion yw eu blaenoriaeth - o ganlyniad byddant yn gweithio gyda'r ysgol a'r gymuned i ddod ar mater i derfyn.

Nodwyd fod amserlen agor yr ysgol wedi llithro er y bydd y gwaith adeiladu yn gorffen ar amser. Bydd blwyddyn o gyfnod pontio ble fydd modd i'r ysgolion wneud defnydd o'r adeilad newydd cyn iddo agor ym mis Medi 2019.

Sylwadau o'r drafodaeth

– Nodwyd fod yr ysgolion yn frwdfrydig am y flwyddyn bontio ac yn edrych ymlaen at ddefnyddio'r adeilad. Diolchwyd i staff a'r disgyblion am sut maent wedi delio gyda'r mater

8. STRATEGAETH IAITH YSGOLION UWCHRADD GWYNEDD

Cyflwynwyd yr adroddiad gan y Cyng. Gareth Thomas

PENDERFYNWYD

I fabwysiadu Strategaeth Iaith Uwchradd Gwynedd fel dogfen sydd yn gosod cyfeiriad strategol a disgwyliadau clir i holl ysgolion uwchradd y sir i ddylanwadu'n gadarnhaol ar ddefnydd cymdeithasol disgyblion o'r Gymraeg y tu mewn a thu allan i'r ysgol.

I'r Cynghorwyr Mair Rowlands a Gareth Thomas ysgrifennu at yr Ysgrifenyddion Cabinet perthnasol yn Llywodraeth Cymru yn gofyn iddynt ddarparu'r £120,000 (£40,000 y flwyddyn am dair blynedd 2018/19 – 2020/21) er mwyn ariannu swydd Cydlynnydd Strategaeth Iaith Uwchradd Gwynedd i arwain ar gynnydd pellach yn nefnydd cymdeithasol a chwricwlaidd disgyblion o'r Gymraeg. Os na fydd y Llywodraeth yn fodlon ariannu, awdurdodi'r Prif Weithredwr a'r Pennaeth Cyllid i geisio darganfod dulliau eraill o gael yr adnodd amgenrheidiol.

TRAFODAETH

Mae Siarter Iaith Gynradd y Cyngor bellach wedi ei ledaenu dros Gymru gyfan ac mae hwn y cam nesaf i ddatblygu a symud i weithio gyda'r uwchradd. Nodwyd fod y strategaeth edrych ar y defnydd o Gymraeg o fewn Addysg a'r tu allan i'r Ysgol.

Esboniwyd fod y Siarter wedi ei rannu i bedwar prif faes - Cymraeg Iaith Gyntaf, Cymraeg Ail Iaith, Y Gymraeg fel Cyfrwng a Defnydd cymdeithasol pobl ifanc o'r Gymraeg. Pwysleisiwyd fod y gwaith wedi ei ddatblygu o'r gwaelod i fyny drwy drafod gyda phobl ifanc, athrawon a phenaethiaid. Bu i ddigwyddiad Cymhadledd gael ei gynnal yn ystod yr wythnos a oedd yn gynhadledd i ddisgyblion ysgolion uwchradd Gwynedd er mwyn trafod y siarter.

Sylwadau yn codi o'r drafodaeth

- Pwysleisiwyd fod y Strategaeth yn holl bwysig a'i bod yn bwysig adeiladu ar waith da Siarter Iaith Cynradd.

Trafodwyd ariannu'r Swydd a nodwyd ei bod yn syniad cysylltu â'r Ysgrifenyddion perthnasol yn Llywodraeth Cymru yn gofyn iddynt ddarparu £120,000 i ariannu'r swydd.

9. CYTUNDEB RHWNG AWDURDODAU CYNLLUNIO LLEOL I DDARPARU A CHEFNOGI PWYLLGOR POLISI CYNLLUNIO AR Y CYD AR GYFER GWYNEDD A CHYNGOR SIR YNYS MÔN

Cyflwynwyd yr adroddiad gan y Cyng. Dafydd Meurig

PENDERFYNWYD

Awdurdodi Pennaeth yr Adran Amgylchedd a Phennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol i baratoi a gweithredu Cytundeb rhwng Cyngor Gwynedd a Chyngor Sir Ynys Môn er mwyn ailsefydlu'r Pwyllgor Polisi Cynllunio ar y Cyd ar gyfer Gwynedd a Chyngor Sir Ynys Môn yn ffurfiol.

Dirprwyo swyddogaethau'r Cabinet yng nghyswllt y materion y cyfeirir atynt yn rhan 6 yr Adroddiad i'r Pwyllgor Polisi Cynllunio ar y Cyd ar gyfer Gwynedd a Chyngor Môn.

TRAFODAETH

Cyflwynwyd yr adroddiad gan esbonio ar 7 Mawrth 2017 bu i'r Cabinet gymeradwyo'r cynnig i barhau i ddarparu Gwasanaeth Polisi Cynllunio ar y Cyd gyda Chyngor Sir Ynys Môn sydd wedi ei sefydlu yn 2011. Ar 31 Gorffennaf daeth rôl y Pwyllgor i ben pan fabwysiadwyd y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd. Oherwydd bod y cytundeb a bod trefniant cydweithio yn parhau mae angen ailsefydlu rôl y Pwyllgor Polisi Cynllunio ar y Cyd.

Pwysleisiwyd fod tebygrwydd yn y cytundeb a'r swyddogaethau a'r cytundeb diwethaf ond fod diwygiad o'r cynllun am ddigwydd pob pedair blynedd. Nodwyd fod newid i'r aelodaeth gan y bydd saith aelod o bob sir yn rhan o'r cynllun ond ni fydd dirprwy yn cael ei apwyntio.

Sylwadau yn codi o'r drafodaeth:

- Esboniwyd fod aelodaeth newydd i'r Pwyllgor Cynllunio ar y Cyd wedi eu penodi ym mis Mai 2017, yn dilyn yr Etholiad

10. CAIS Y FARGEN TWF AR GYFER GOGLEDD CYMRU - DIWEDDARIAD CYNNYDD

Cyflwynwyd yr adroddiad gan y Cyng. Dyfrig Siencyn

PENDERFYNWYD

- Nodwyd a chefnogwyd cynnydd datblygiad cais y Fargen Twf ar gyfer y rhanbarth.
- Cefnogwyd, mewn egwyddor, y model llywodraethu a ffefrir o Gydbwyllgor Statudol ar gyfer datblygiad pellach gydag adroddiad llawn ar gyfansoddiad a chylch gorchwyl, wedi ei gefnogi gan Gytundeb Rhyng-Awdurdod, i ddilyn nes ymlaen yn y flwyddyn.
- Awdurdodi yr Arweinydd, yn y cyfamser, i fod yn aelod Gwynedd o'r Cydbwyllgor Cysgodol
- Bod yr Arweinydd, fel un o Arweinwyr y chwe Chyngor a gynrychiolir ar Gydbwyllgor Cysgodol, yn cael ei awdurdodi i ddechrau trafodaethau gyda Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y Deyrnas Unedig ynglŷn a maint ac amlinelliad cynnwys cais y Fargen Twf, gan nodi na fydd unrhyw ymrwymiadau ariannol nac o fath arall yn cael eu cytuno yng nghamau cyntaf y trafodaethau.
- Dirprwyo'r hawl i'r Prif Weithredwr wneud cyfraniad ariannol cychwynnol o hyd at £50,000 yn 2017/18 ar gyfer paratoi cais am arian o'r Cytundeb Twf
- Ail adrodd dymuniad y Cyngor hwn hefyd yn disgwyl sicrwydd o ran sefydlu Swyddfa Raglen a cael dealltwriaeth o'r strwythur a dull ariannu'r Swyddfa honno pan yn cymeradwyo unrhyw gyfansoddiad / cytundeb.

TRAFODAETH

Cyflwynwyd yr arddodiad gan nodi fod y chwe sir y gogledd wedi cytuno i ddatblygu'r strategaeth i fod yn gais ar gyfer y 'Fargen Twf' i sicrhau buddsoddiad ariannol a throsglwyddo pwerau Llywodraethu i'r rhanbarth.

Esboniwyd fod dwy elfen i'r Fargen Twf sef buddsoddiad ariannol ar gyfer prosiectau sy'n arwain at dwf economaidd a datganoli grymoedd neu bwerau o'r Llywodraeth Ganolog er mwyn gwneud penderfyniadau ar lefel Rhanbarthol. Nodwyd fod camau wedi eu cymryd a bod seiliau cyfreithiol yn eu lle. Pwysleisiwyd fod angen sicrhau fod y buddsoddiad sylweddol a fydd yn dod o ganlyniad i'r 'Fargen Twf' yn cael ei rannu yn deg ar hyd y siroedd.

Nodwyd y gobeithir y bydd popeth yn ei le erbyn mis Ebrill.

Sylwadau yn codi o'r drafodaeth

- Mynegwyd fod pwyslais ar Ogledd Cymru a holwyd os bydd gwaith yn cael ei wneud i weithio gyda Cheredigion a Powys yn benodol wrth edrych ar drafnidiaeth. Esboniwyd fod gwaith am wneud a bod potensial i weithio gyda'r canolbarth ond fod gwaith i'w wneud.

Dechreuodd y cyfarfod am 13:00 a daeth i ben am 14:40

CADEIRYDD